MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAŢIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: DREPT

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

TEME DE SPECIALITATE

1. DREPT CONSTITUŢIONAL

1.1. Supremaţia Constituţiei: concept; fundamentare ştinţifică; consecinţe juridice; garanţii.
1.2. Controlul constituţionalităţii legilor: concept; forme de control; autorităţi competente.
1.3. Curtea Constituţională a României: organizare; funcţionare; competenţă; acte.
1.4. Drepturile fundamentale ale cetăţenilor: concept; clasificări; garanţii; restrâgeri.
1.5. Îndatoririle fundamentale: concept; îndatoririle fundamentale ale cetăţenilor României.
1.6. Avocatul Poporului
1.7. Parlamentul. Funcţii: funcţionarea parlamentului (mandatul, sesiunea, sistemul de vot); incompatibilităţi şi imunităţi.
1.8. Mandatul parlamentar
1.9. Legea, ca act juridic al Parlamentului: definiţie; clasificare (legi constituţionale, legi organice şi legi ordinare); elaborarea, promulgarea şi publicarea legilor; aprobarea legii prin referendum; deosebirile dintre Constituţie şi legi.

2. DREPT ADMINISTRATIV

2.1. **Dreptul aplicabil administraţiei publice:** obiectele dreptului administrativ; izvoarele, normele şi raporturile dreptului administrativ.

2.2. **Organizarea administraţiei publice:** Preşedintele României; guvernul şi administraţia centrală; administraţia publică locală.

2.3. **Funcţia publică:** constituţionalitatea şi legalitatea funcţiei publice în România; recrutarea şi încadrarea funcţionarilor publici; dreptul la carieră şi răspunderea funcţionarilor.

2.4. **Activitatea autorităţilor administraţiei publice:** definiţia şi trăsăturile actului administrativ; regimul juridic aplicabil actului administrativ.

2.5. **Răspunderea în dreptul administrativ:** răspunderea administrativ-contravenţională.

2.6. **Contenciosul administrativ:** condiţiile acţiunii directe în contenciosul administrativ; acte exceptate de la controlul instanţelor de contencios administrativ.

3. DREPT CIVIL

3.1. Raportul juridic civil: definiţie; părţile raportului juridic civil; conţinut; obligaţia civilă.

3.2. Bunurile şi clasificarea lor

3.3. Actul juridic civil. definiţie; categorii de acte juridice civile; condiţiile actului juridic civil; efecte; nulitatea actului juridic civil.

3.4. Patrimoniul şi funcţiile lui: noţiune, caractere juridice, funcţii.

3.5. Dreptul de proprietate şi alte drepturi reale: noţiune, caractere; felurile proprietăţii în raport de titular (domeniul public şi domeniul privat).

3.6. Modurile de dobândire a drepturilor reale: legea; tradiţiunea, ocupaţiunea, accesiunea; uzucapiunea.

3.7. Dezmembrămintele dreptului de proprietate: dreptul de uzufruct; dreptul de uz; servituţi; dreptul de superficie.

3.8. Contractul ca izvor de obligaţii: definiţie, clasificare, încheiere, efecte.

3.9. Faptul juridic ilicit şi licit, ca izvor de obligaţii: răspunderea civilă delictuală (natura juridică, funcţii); răspunderea civilă contractuală; răspunderea pentru fapta proprie (condiţiile generale ale răspunderii: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, vinovăţia, existenţa capacităţii delictuale a celui ce a săvârşit fapta ilicită); răspunderea pentru fapta altei persoane (răspunderea părinţilor pentru fapta copiilor minori; răspunderea institutorului pentru faptele elevilor şi a meşteşugarilor pentru faptele ucenicilor; răspunderea comitenţilor pentru faptele prepuşilor).

3.10. Contracte speciale, vânzarea, donaţia, locaţiunea, antrepriza, mandatul, societatea civilă.

4. DREPT PENAL

4.1. **Noţiuni generale:** dreptul penal ca ramură de drept: noţiunea, obiectul, caracterul; raportul juridic penal: noţiune, importanţă, structură, particularităţi; izvoarele dreptului penal.

4.2. **Legea penală şi limitele aplicării sale:** legea penală, noţiunea şi categoriile de legi penale; aplicarea legii penale în spaţiu: problemele aplicării legii penale în raport cu faptele săvârşite pe teritoriul ţării; aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârşite în afara teritoriului ţării;

4.3. **Noţiunea de infracţiune:** trăsăturile esenţiale ale infracţiunii: pericolul social, vinovăţia, prevederea în legea penală.

4.4. **Conţinutul infracţiunii:** aspecte generale: noţiune şi importanţă, structură, clasificare; conţinutul constitutiv al infracţiunii: noţiuni preliminare, latură obiectivă, latură subiectivă; condiţii privind obiectul, subiecţii, locul şi timpul săvârşirii acţiunii.

4.5. **Formele şi modalităţile infracţiunii:** formele infracţiunii: aspecte generale, acte preparatorii, tentativa, infracţiunea fapt consumat, infracţiunea fapt epuizat.

4.6. **Săvârşirea infracţiunii de mai multe persoane:** generalităţi privind pluralitatea de infractori: noţiune şi caracterizare, forme; participaţia penală: generalităţi, participaţia propriu-zisă (perfectă) şi participaţia improprie (imperfectă).

4.7. **Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei:** cauzele generale care exclud vinovăţia persoanei în săvârşirea unei fapte prevăzute de legea penală: legitima apărare, starea de necesitate, constrângerea fizică şi constrângerea morală, cazul fortuit, iresponsabilitate, beţia, minoritatea făptuitorului, eroarea, fapta prevăzută de legea penală care nu prezintă pericolul social al unei infracţiuni.

4.8. **Sancţiunile în dreptul penal:** generalităţi privind sancţiunile în dreptul penal: particularităţile sancţiunilor în dreptul penal, cadrul sancţiunilor în dreptul penal (pedepse, măsuri de siguranţă, măsuri educative); generalităţi asupra pedepselor: noţiunea şi caracterul pedepsei, scopul şi funcţiile pedepsei, categorii de pedepse;

4.9. **Răspunderea penală:** generalităţi privind răspunderea penală ca instituţie: noţiune şi caracterizare; generalităţi privind individualizarea pedepselor: noţiune, forme şi modalităţi, mijloace de individualizare;individualizarea legală a pedepselor: aspecte generale, individualizarea legală propriu-zisă, stabilirea cadrului şi mijloacelor de realizare a celorlalte forme de individualizare; individualizarea judiciară a pedepselor: criteriile generale de individualizare, circumstanţele atenuante, circumstanţele agravante,

aplicarea sancţiunilor faţă de infractorii minori: măsurile educative (mustrarea, libertatea supravegheată, internarea într-un centru de reeducare, internarea într-un institut medical educativ);

5. DREPTUL MUNCII ŞI SECURITĂŢII SOCIALE

5.1. Obiectul, definiţia şi caracterizarea dreptului muncii

5.2. Izvoarele dreptului muncii: categorii de izvoare ale dreptului muncii; specific.

5.3. Raportul juridic de muncă: subiectele, conţinutul, obiectul raportului juridic de muncă.

5.4. Dreptul individual al muncii: contractul de muncă: părţile contractului de muncă, condiţii de valabilitate; forma şi conţinutul contractului de muncă; nulitatea, suspendarea, delegarea, detaşarea, transferul, încetarea contractului de muncă.

5.5. Timpul de lucru şi timpul de odihnă: noţiunea de timp de lucru; durata zilei de muncă; munca suplimentară; noţiunea şi formele timpului de odihnă; concediul de odihnă; alte categorii de concediu.

5.6. Răspunderea materială şi obligaţii de restituire: noţiune, trăsături specifice; condiţii; formele răspunderii materiale; procedura de stabilire şi recuperare a despăgubirilor în cazul răspunderii materiale.

6. DREPT COMERCIAL

6.1. **Introducere în dreptul comercial:** noţiunea şi obiectul dreptului comercial; izvoarele dreptului comercial.

6.2. **Faptele de comerţ:** noţiunea şi caracteristicile faptelor de comerţ; clasificarea faptelor de comerţ; fapte de comerţ obiective; fapte de comerţ subiective; fapte de comerţ unilaterale.

6.3. **Comercianţii – reguli generale:** calitatea de comerciant; capacitatea cerută pentru a fi comerciant; obligaţiile profesionale ale comercianţilor; fondul de comerţ.

6.4. **Societăţi comerciale:** reguli generale privind societăţile comerciale: noţiunea de societate comercială, elemente specifice; clasificarea societăţilor comerciale; constituirea societăţilor comerciale (acte constitutive, condiţii de validitate); modificarea actelor constitutive; dizolvarea şi lichidarea societăţilor comerciale; reguli speciale privind diferitele forme de societate: societatea pe acţiuni (noţiune, constituire, regimul acţiunilor, bilanţ, beneficii, rezerve, dizolvare şi lichidare); societatea cu răspundere limitată (noţiune, constituire, funcţionare, dizolvare şi lichidare).

6.5. **Obligaţiunile comerciale:** contractele comerciale: vânzare-cumpărare; mandat; comision; gaj; locaţiunea.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;
f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Apostol, D.C.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
2.	Apostol, D.C., Ionescu, S.C.,	Economia întreprinderii şi elemente de legislaţie – manual pentru clasa a XI-a	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
3.	Athanasiu, A., Moarcăş, C. A.,	Muncitorul şi legea	Editura Oscar Print, Bucureşti, 1999
4.	Beleiu, Gh., Nicole, M., Truşcă, P.,	Drept civil român	Editura Universul Juridic, 2002
5.	Beligrădeanu, Ş.,	Legislaţia muncii comentată	Editura Lumina Lex, 1999-2002
6.	Bîrsan, C.,	Drept civil. Drepturi reale	Editura All Beck, Bucureşti, 2002
7.	Bozgan, V., Sârbu, A.,	Economia întreprinderii şi elemente de legislaţie – manual pentru clasa a XI-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
8.	Bulai, C.,	Manual de drept penal, partea generală	Editura All, Bucureşti, 1997;
9.	Căpăţână, O.,	Instituţii ale noului drept comercial. Societăţile comerciale	Editura Lumina Lex, Bucureşti, 1991
10.	Cărpenaru, S.,	Drept comercial român, ediţia a IV-a	Editura All Beck, Bucureşti, 2002
11.	Deak, F.,	Tratat de drept civil, Contracte speciale	Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2002
12.	Duşcă, A.I., Ţenea, A.L.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Oscar Print, Bucureşti, 2001
13.	Filipescu, I.,	Drept civil, Dreptul de proprietate şi alte drepturi reale	Editura Actami, Bucureşti, 2000
14.	Ghimpu, S., Ţiclea, A.,	Dreptul muncii	Editura All Beck, Bucureşti, 2000
15.	Iorgovan, A.,	Tratat de drept administrativ, vol.I şi II., ediţia a III-a	Editura All Beck, colecţia Curs universitar, Bucureşti, 2001 (vol. I) şi 2002 (vol. II)
16.	Matei, L., Popescu, I., Dincă, D.,	Instituţiile administraţiei publice – manual pentru clasa a XII-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
17.	Mitrache, C., Mitrache, C.,	Drept penal român	Casa de editură şi presă Şansa, Bucureşti, 2002
18.	Mladen, C.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
19.	Muraru, I., Tănăsescu, S.,	Drept constituţional şi instituţii politice, ediţia a IX-a revăzută şi adăugită	Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2001
20.	Stătescu, C., Bîrsan, C.,	Teoria generală a obligaţiilor	Editura All Beck, Bucureşti, 2002
21.	Toader, C., Ciobanu, A., Răducanu, A.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura All Educaţional, Bucureşti, 2002
22.	Ţaina, C.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
23.	Vida, I.,	Puterea executivă şi administraţia publică	Editura Regia Autonomă "Monitorul Oficial", Bucureşti, 1994

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997

3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.